

Wering en bestrijding van ratten en muizen in en om agrarische- en voedingsmiddelen-bedrijven

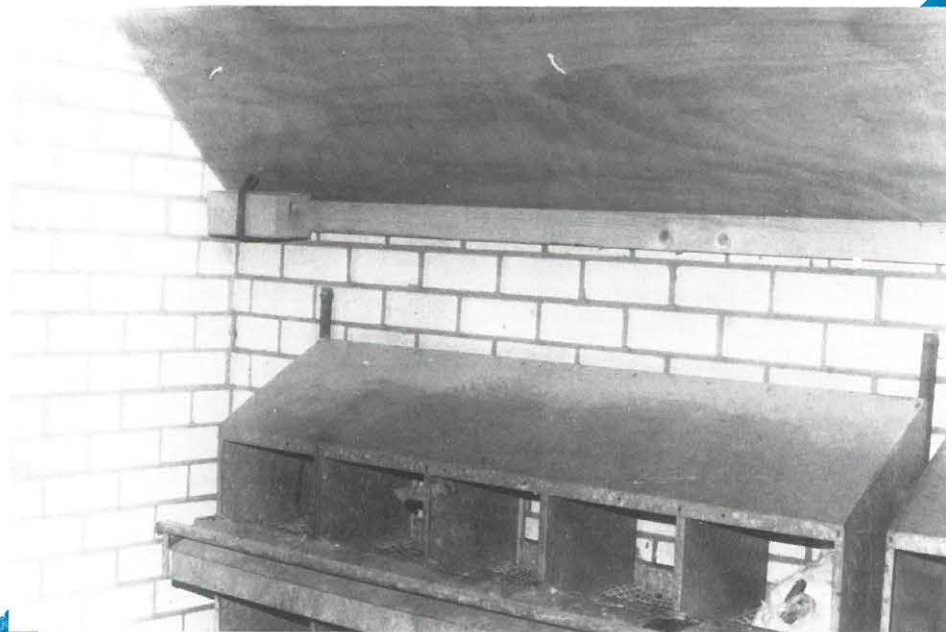
Summary

PREVENTION AND PRACTICAL RODENT CONTROL IN AND AROUND FARMS AND FOOD INDUSTRIES

A considerable part of rodent control cases concern farms and food industries. Premises of agricultural and food industries frequently offer rodents ample shelter and food. Important is to make clear agreements concerning requirements for prevention and control. A pest is not a problem for the pest control technician only, but for the principal as well. Important aspects of prevention, rodent control and monitoring are described.

Goede afspraken

Een belangrijk deel van onze ratten- en muizenklachten heeft betrekking op de agrarische bedrijfstak en bedrijven waar opslag en verwerking van voedingsmiddelen en diervoeders plaatsvindt. Deze bedrijven bieden vaak voldoende schuilplaatsen en voedsel, waardoor óók na een bestrijding binnen kortere of langere tijd herhaling van deze klachten kunnen optreden.

"muizenvoerkistje dicht bij de schuilplaatsen"

Om dit zoveel mogelijk te voorkomen is het zaak een goede bestrijding uit te voeren, ruime aandacht te schenken aan de weringsaspecten en vooral tot goede afspraken met deze bedrijven te komen. Een klacht met betrekking tot plaagdieren is niet alleen het probleem van de bestrijder, maar eveneens het probleem van de klager.

Voor een ratten- of muizenklacht moet men bij een gemeente terecht kunnen op een centraal meldingspunt, waar de datum, naam, adres, telefoonnummer, aard van de klacht en het object in een register worden ingeschreven.

Daarna worden deze gegevens overgenomen op een adreskaart, waarop ook ruimte is voor het noteren van de controlebezoeken, het aantal voerplaatsen, de hoeveelheid uitgelegd lokaas en de gegeven weringsadviezen.

Een dergelijke registratie geeft snelle informatie over het aantal klachten per jaar, het aantal afgelegde bezoeken, de hoeveelheid uitgelegd lokaas en de aard van de objecten.

Efficiënt organiseren

Onderzoek in varkens- en pluimveestallen dient plaats te vinden met laarzen en kleding van het bedrijf ter voorkoming van verspreiding van dierziekten.

We letten tijdens het onderzoek op sporen, knaagschade, schuilplaatsen en te nemen weringsmaatregelen.

Vervolgens bepalen we het **aantal voerplaatsen** en de **locaties** van de in te richten voerplaatsen.

Voerplaatsen dienen we zo dicht mogelijk bij de schuil- en verblijfplaatsen van ratten en muizen in te richten.

Voor huismuizen kunnen we als vuistregel hanteren 1 voerplaats op 10 à 20 vierkante meter of op looppaden en in dakisolatie 1 voerplaats op 5 à 10 strekkende

meter, terwijl we voor ratten deze afstand op 10 à 15 strekkende meter houden, uiteraard afhankelijk van de situatie ter plaatse.

"voerpot in isolatie aanbrengen"

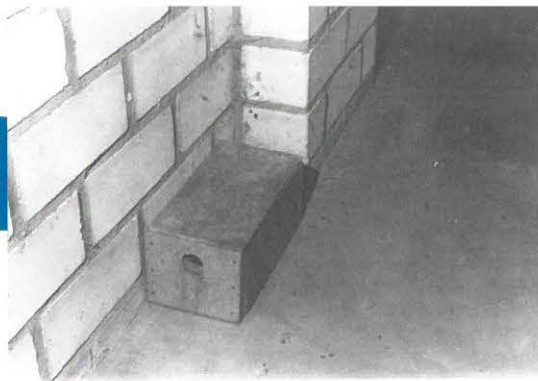
Na het onderzoek adviseren we het bedrijf welke voorzieningen (zie b.v. Rat en Muis van december 1987) moeten worden getroffen om een goede bestrijding uit te kunnen voeren.

We laten het **bedrijf zorgen voor** voerkisten of voerdozen, voerpotten of voerbuizen **of leveren** deze tegen betaling. Het verstrekken van **schriftelijke informatie** in de vorm van b.v. praktijktips bruine rat - zwarte rat - huismuis, waarin leefwijze, bestrijding, weringsmaatregelen en afbeeldingen van b.v. voerkisten staan, is een belangrijke factor in de advisering.

Uitgangspunt van de bestrijding moet zijn, dat **eerst** de gevraagde **voorzieningen** zijn getroffen en dat **daarna** pas de **bestrijding** plaatsvindt.

Voordelen van vaste voerplaatsen in de vorm van voerkisten, voerdozen, voerpotten en voerbuizen zijn ondermeer:

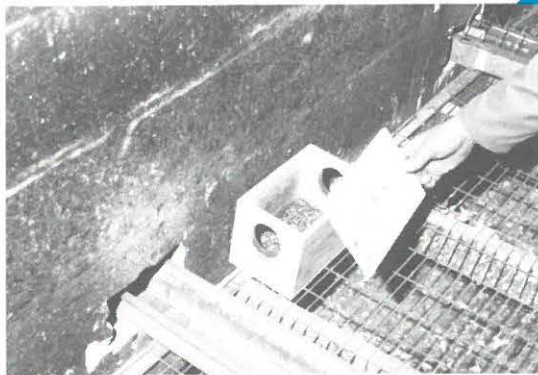
- voerplaatsen zijn aantrekkelijker (schuilplaats) waardoor opname van het lokaas wordt bevorderd, ook als veel keuzevoedsel aanwezig is

"bruine rat voerkist op de begane grond plaatsen"

- lokaas is buiten bereik van kinderen, huisdieren, vee en vogels te plaatsen
- lokaas blijft beter stofvrij in stoffige bedrijfsruimten
- controle opname en verversen lokaas kan op efficiënte wijze worden uitgevoerd
- voerplaatsen kunnen worden genummerd en op plattegrond worden aangegeven.

Bovendien geldt, dat men voor middelen op basis van bromadiolon, difenacoum en brodifacoum volgens het Wettelijk Gebruiksvoorschrift verplicht is deze middelen in aan de bovenzijde afgesloten voerbakjes uit te zetten.

"lokaas in van boven afsluitbare voerkistjes uitzetten"

Controle, verversing, nazorg

Voor de bestrijding kunnen we gebruik maken van zowel gerede lokazen als van

zelf gemengd lokaas. Dit laatste zal in veel gevallen aantrekkelijker zijn voor ratten en muizen en geeft ons meer keuzemogelijkheden van het lokaas.

Kernpunt van de Bestrijdingsmiddelenwet is het **verbod** een bestrijdingsmiddel te verkopen, voorhanden of in voorraad te hebben, te gebruiken, indien dit middel geen toelating heeft op grond van deze wet (artikel 2).

Dit houdt ondermeer in dat zelfgemengd lokaas niet mag worden afgegeven, maar door de ongediertebestrijder zelf moet worden uitgelegd en ververst.

Onze afdeling adviseert voor de volgende diersoorten de onderstaande stoffen:

- bruine rat - warfarin, cumatetralyl of chloorfacinon
- zwarte rat - chloorfacinon of bromadiolon
- huismuis - bromadiolon, difenacoum of brodifacoum.

Als richtlijn kan gelden dat we voor ratten circa 150 à 200 gram en voor huismuizen circa 50 gram lokaas per voerplaats uitzetten. Geen vers lokaas uitzetten op oud lokaas; na vermindering van de opname kan met kleinere hoeveelheden per voerplaats worden volstaan.

Controles moeten in de beginfase van de bestrijding om de 3 à 4 dagen plaatsvinden om ervoor te zorgen dat steeds voldoende en aantrekkelijk lokaas aanwezig blijft. Blijven **aanvullen c.q. verversen totdat er niet meer van het lokaas wordt gegeten**. Een goed uitgevoerde actie moet een volledig resultaat opleveren.

Na beëindiging van de bestrijding kan het restant van het vergiftigd lokaas worden vervangen door onvergiftigd lokaas voor eindcontrole en ter signalering van eventueel opnieuw aanwezige ratten of muizen.

Als de gegeven weringsadviezen werden opgevolgd en de voerplaatsen met onvergiftigd lokaas **periodiek** worden **gecon-**

troleerd, kan veel schade en ergernis worden voorkomen.

P.C. Groebe
Buitendienstmedewerker
Afdeling Bestrijding van
Dierplagen